

slingeren, en een geknoopt netje boven, half vóór hun oogen op en neer bengelt. Half naast, half achter de schilderachtige dieren, zoo hoekig en rond van lijnen, zoo machtig en glacéhandschoen-achtig fijn van kleur, voortgaande, klapt een kerel van tijd tot tijd met de zweep. Naarmate de pittoreske groep, in rechte lijn vóór mij, langzaam en zwaar, afgemeten heen en weer schuift, beurtelings het hellend vlak van het heuvelterrein afdalend, zoetjes aan half verdwijnend, door de verzinkende grondlijn steeds meer afgesneden, en dan van het verste, laagste punt weer oprijzend, gaandeweg meer zichtbaar en steeds grooter, worden 's mans gefluit en zweepslag beurtelings zachter, flauwer, en krachtiger, duidelijker. Machtig en week, duftig tevens, van toon dat alles, onder het fel licht, naarmate het drietal zich weer, tegen de zon in, langzaam verwijdert. Na een geruime poos het stuk akker regelmatig heen en weer, op en af, met bijna wiskunstig afgemeten schreden omgeploegd te hebben, den eenen zwaren, breedten, dieper voorn na en naast den anderen uitgravend, houdt de boerenknecht een wijl aan den uitersten, voorsten rand des akkers bij het berg-voetpaadje stil. Nu reikt een bruin verbrande, houtige, hoekig dorre jonge vrouw, met grijswitte hoofddoek, een stil, regelmatig ademhalend, slapend wicht in den arm, die reeds geruimen tijd, zich het natglimmend gelaat telkens afwisschend, heeft zitten wachten, hem eten in een blikken veldketeltje toe. Karige, onverstaanbare dialectwoorden worden gewisseld. Vader streelt zijn zuigeling even onder het miniatuur-kinnetje. De ossen, met hun zacht-goedigen, menschlievend-weeken blik, staan diep hijgend, dampend te rooken, als kookten ze. Lang is er echter geen eet- of rusttijd. De dagarbeid is nog lang niet volbracht; en reeds is 't over half zeven. En weer gaat 't sjok sjok heen en weer, regelmatig voor- en achteruit, eentoonig, traag op en af, machinaal als een uurwerk.

Wanneer men op deze plekjes, zoo geheel landelijk „buiten”, uren lang in de zalige poëzie der natuurstemming is opgegaan, valt 't in de eerste oogenblikken uiterst moeilijk, zich voor den geest te roepen, dat daar ginds, zoo vlak bij, in het geheimzinnig ahnungs-voll duister, ten aanhoore van uit alle landen en volken saamgestroomden, het mystiek broedermaal der Graalridders met aangrijpende wijding gevierd werd. Niet minder treffend eigenaardig was trouwens de typige tegenstelling toen, terwijl ik eens op een niet-voorstellingsdag in deze buurten rondwaalde, allerlei verre repetitie-klanken en -galmen, door een warm windje aangedragen, telkens door de hiaten der onhoorbaar blijvende maten afgebroken, in de stilte van het zomermiddag-landschap tot mij overwoeien. Want te Bayreuth wordt ook gedurende de voorstellingsweken nog geregeld dagelijks, in welken vorm ook, gerepeteerd. Eerst drongen de diepe, lage, zware, haast als een verre, flauwe orgelpijp dreunende tonen eener basclarinet, door de natuurgeluiden heen, ze overheerschend, tot mij door. Stellig zat de „Kammermusik” zus of zoo uit Berlijn of München in een der zij-kamertjes (kleedkamers en dgl.) met open venster zijn omvangrijke obligate partij in het